

آقميرات گورگنلى
تارىخ علملار يىنگ كانديداتى
goliarne@yahoo.com

تورک حاقانى ماداي حانىنگ (مته حانىنگ/آلپ ار تونگانىنگ) مديا/ماد پادشاسى كيخسرو طاراپىندان نامارتلىق بيلن اولدوريلمگى و فردوسى نىنگ شاهنامه سى باراسىندا كلام آغيز گوررىنگ

بو واقعا تورکمن حالقى نىنگ تارىخىندا انچه گزک غايتالاندى، هر گزک- ده پاجىغالى
تاماملاندى، يۇنه اوندان ساپاق آلا را بيزىنگ هنيزم گوزوميز آچىلمادىغا منگزه يار.
توركى حالقى نىنگ باش سردارى ماداي حانى، مديا/ماد پادشاسى كيخسرو نامارتلىق بيلن
اولدوردى، كوروش يىنگ يانىنا ايلچى بولوپ باران تومار خانم يىنگ اوغلىنى نىنگ باشىنى، بو
ظالم شاه حيله گارلىك بيلن آلدى. آبا سردارىنگ پارسلاردان بولان عيالى گىجه ياتىرقا اونونگ
باشىنى كسدى، جانى- تى بيلن آقامحمد خان قاجارا قوللوق ادن حوجامبرىدى حانه آوى بريپ
اولدوردىلر، كوميش دپه لى آتا حانى آسترآبادىنگ حاكىمى نامارتلىق بيلن آتىپ اولدوريتدى، توماج
و اگىندشلىرىنى تاھرانىنگ رژىمى بارىپ ياتان نامارتلىق بيلن آلدى...
سؤوش گونى اصلى يادا بيل باغلاساق، بئيله ياغداينىنگ غايتالانماجاغىنا كيم كفىل گچىپ بيلر؟

توركى حالقلارىنگ تارىخىندا غاتى كان حوكومدارىنگ اتلارى ساقلانىپ، باقىلىغا سىنگىپ
غالپىدىر. اولارىنگ بىرى ماداي- چىن چشمه لرىنده بو آت موده-ا گورنىشىنده يازىليار. اول آتلى
حاقان بولوپ بيزىنگ ايبامىزدان اونگكى ۷- نجى عاصىردا ياشاپ گچىپدىر و توركى
حالقلارىنى بىرلشدىرىپ، «اسكىت- كىمىر» آدى بيلن شهرات غازانان اگىرت اولى دولتى
اساسلاندىرىپدىر. حاضىركى جغرافيا كارتا/نقشه بويونچا گوز اونگونه كتىرىلسه اونونگ
ايمپىرياسى چىن دن قفقاز جمهورىتلرىنه، اورسىتن كىچى آزيا توپراقلارىنى اوز اىچىنه آليار.
مادايىنگ آدى نىنگ ايزىنا «غارا» لاقامى داقىلىپدىر / قادمى توركى دىلده بولسا بو سوز «باتىر»
مانىسىنى بريار اكن. شئيله- ده توركى حالقلار مادايا «آلپ ار تونگا» دىپىدىرلر. بو دىپىلدىكى

«يولبارس يالى باتير، غايدوسيز» ديبليديگى اكن. پارس- تاجيكلر بولسا اونگا «افراسياب» ديبديرلر. قاديमी پهلو، پارفيا/اشكاني چشمه لرینده اول «افراسياب» گورنوشینده یازیلیدیر. «فرا= شان، شهراتلی» بولوپ، «سیاب، سیاه = غارا» دیمکدیر. اصلیندا اول افراسياب دال-ده، «افره سیاه» گورنوشینده بولمالی و اول مادای حانینگ پارسچا آدیدیر. اینگ قادیمی تورکی قوملاریندان بولان آلتایلی لارینگ آراسیندا «مادای غارا» آدی بیلن دسانلار توپلومی بیزینگ گونلریمیزه چنلی ساقلانیپ غالییدیر.

یونانلی تاریخچی هرودت- ینگ بیزه غالدیران ماغوماتلارینا گورأ، مادیای غارا، آلپ آر تونگا، افراسياب ینگ کیچی آسیانینگ حالفلاری نینگ اوستوندن حوکومدارلیغی ۲۸ یئل دوام ادیدیر. مادای حانینگ میدیا/مادلره دن هجومی بولسا پاجیغالی تماملانیدیر. بو واقعا شئيله بولوپدیر:

میدیانینگ شاسی فراد، آشورلار بیلن بولان اورشدا یئنگیلیار و اوزی- ده اولیار. اونونگ اوغلی کیاکسار / کیخسرو آتاسی نینگ قشونینی یانگادان توپلاپ، ترتیبه سالیار و آشورلارینگ اوستونه چوزوپ «نیم» شهرینی غابایار. اینه شول محال هم مادای حانینگ اگیرت اولی قشونی میدیانینگ اوستونه دؤکولیار. کیخسروینگ اولاری اوز پورتلاری نینگ چاکلریندن قاویپ چیقارماغا گویچی یتمأنسونگ حیلاً یوز اوریار. مادای حانا یاراشماغی تکلیپ ادیار. اونونگ بو تکلیبی قبول ادیلیار و یاراشیق مجلسی باشلانیار. میدیا شاسی مادای و اونونگ عسگرلرینه بیهوش ادیچی درمان قوشولان شراب بریار و شول مجلسده- ده اولاری تیغ دان گچیریار.

میدیا-ایران شاسی کیخسرو بیلن تورانینگ حوکومداری مادای-آلپ آر تونگانینگ اوزآرا اورشلاری، کیخسروینگ حيله گارلیک، نامارتلیق بیلن مادای حانی اولدوریشی باراداقی واقعالار پارس- تاجیک و تورکی حالفلاری نینگ فولکلورلاریندا، فردوسی نینگ شاهنامه اثرینده هم اوز بیانیی تاپیدیر. یونه شاهنامه ده مادای حانینگ- افراسياب ینگ اولومی باشغاچراق بیان ادیلیار، یاغنی کیخسرو اونی سؤوشده یئنگیار و جزالاندیریپ اولدوریار. قادیمی تورکیلر بولسا آلپ آر تونگانلی اولدورن کیخسروی نالتلأپ، دسانلار، آیدملار، روایاتلار دؤره ديبديرلر. شئيله دسانلارینگ بیریندن بؤلکلر، ماخمیت کاشغارلی نینگ «دیوان لغات الترمک» اثرینده- ده گیتربلیدیر.

آلپ آر تونگا زاهرلی بادانی ایچیریپ، اونونگ پاجیغالی تقدیری نینگ اوستونده گولیان کیخسرو شئيله دییار:

«اونونگ ايشين بيتيرديم دوستومنى غاچيرديم،
اۆلوم زاهرين اچيرديم ايشته يوزين تويكورديم.»

آلپ ار تونگانينگ اولومي بيلن آغيلارى م. كاشغارلى اوز كتابيندا كئيرپيدير. اول ۱۴ سطر دن عبارت بولوپ، شو گونكى توركمين زنانلارى نينگ اوز ياقين حوسسارلارى يوغالانداقى آغيلارينا غاتى منگزش. شوندان بيرنآچه سطر:

«آلپ ار تونگا اولدومى يامان دونيا غالديمى؟
يامان اوجين آلديمى ايندى يورك يئرتيليار.

بۇرى بولوپ اولدولر ياقا يئرتيپ دورديلار
آغلاپ- آغلاپ يوردولر گۆز ياشلارى سيل بولدى.

يوره گيم تاك- تاك بولدى بيتن يارامى ديلدى
گچميش حاطيرا قالدى تون- تون اونى كويسه ديم.

فردوسى و اونونگ شاهنامه سى باراسيندا كلام آغيز

پارس ادبياتچيلارى شاهنامه نى پارس ميفولوگياسى(حماسى داستان) اساسيندا دۇران اولى مانيومنتال (ياديگارلىك) حاساب اديارلر. اثرينگ دۇريشى باراسيندا شئيله ماغومات بار: «تورك حوكومدارى غازنالى سلطان محمود ايران- توران تاريخى حاقيندا بير اثر يازيلماغىنى بوپروپيدير. ايلكى شاهنامه نى ۹۹۶- نجى يىلدا مارىلى مسعودى مروزي يازيپ باشلايار، اوندان سونگ دقيقى بو ايشى دوام اتديريار، دقيقى اولندن سونگرا فردوسى بو ايشينگ باشينا گچيار. پارسلارينگ توسلان روايتلارينا گۇرا سلطان محمود اثرينگ هر بيتينه بير آلطين برجگىنى وعده ادبيدير. فردوسى اوز «شاهنامه سىنى» يازيپ سلطانه حۇدورله يار. سلطان اثر بيلن تانيش بولاندان سونگ اونى حالامان، آلطين يرينه كوميش درهم برنميش، فردوسى- ده موني آلمان، سلطانى يازغارىان قوشغى (هجو) قوشوپ، سونگ قورقوسيندان باشغا يره قاچيپ گيدنميش. آرادان

بیرناچه وقت گچندن سونگ سلطان ادن ایشیندن پوشمان بولوپ، آلتین لاری یوللانمیش. آلتین یوکلای کرون شهرینگ بیر دروزه سیندن گیرنده، دونیادن اوتن فردوسی نی جایلاماق اوچین آداملار شهرینگ اول بیر دروزه سیندن چیقپ باران، شاهیرینگ قیزی بولسا آلتینلاری ایزینا غایتار انمیش.»

پارس ادبیاتچیلاری نینگ توسلاپ تاپان بو روایاتی بیلن باغلی بیرناچه سوراغ دؤره یار:

۱- شاهنامه دوغرو دانام پارس میفولوگیاسی (داستان حماسی) اساسیندا یازیلدیمی یا- دا باشغا یردن

الهام آیلدیمی؟

۲- نامه اوچین سلطان محمود فردوسی یه آلتین بر مآندیر، سلطان بو ایشی بیلن نامائی انگلاتماق

ایسلاپدیر؟

شاهنامه نینگ تورکی حاقلارینگ میفولوگیاسی نینگ اساسیندا دؤر آندگی باراسیندا چین ینگ چشمه لرینده ماغومات بار. فردوسی نینگ دوزن اثری شول اینانچلارا دایانپ یازیلان. فردوسی «اوسساتلیق» بیلن روایاتینگ اصل گؤرنوشینی دگیشدیرپ، اونی پارس روحونا اوغون شکله یازیار. اول پارس میفولوگیاسیندان پئیدالانپ رستم ننگ آتاسی نینگ بیر سیمروغ (سیمرغ) قوش طاراپیندان بسله نندیگینی و ش. م- لری بیان ادیار.

فردوسی اوز اثرینده پارسلاری جومارد، باتیر، تورکلری بولسا واغشی، ذلیل، قورقاق دیپ حاصیتلندیرپار. سؤوشلرده میدام پارسلار اوستون چیقپ، تورکلر بولسا یئنگیلیار. فردوسی تورکلره: «بو سیزینگ یاز غیدینگیز، اوز پسلینگیزی بویون آلینگ، پارسلارینگ بئیکلیگینی، سیزینگ بولسا اولارینگ آستیندا یؤرند ینگیزی بویون آلینگ» دییمک ایسله یار. پارس پالیوانی رستمی هیچ بیر تورک پالیوانی یئنگپ بیلمان، اونی دینگه اوغلی سهراب یئنگپ بیلار- دییمک ایسله یار. عمو مان فردوسی نینگ شاهنامه سی انسانلاری کمسیدجی، باریپ یاتان شوونیستیک ایده یادان الهام آلان اثردیگینی آیتسا بولار. اونداقی روایاتلارا پارسلارینگ اوزلری هم اینانپ بارانوقلار. مثال اوچین بیرسی باشغاسینا چینلاقای بیر زادی گوررینگ برنده، غارشیسنداقی بولسا اونگا اونس برمه سه، پارس ینگ غاهاری گلپ: «چرا گوش نمی کنی، برایت شاهنامه که نمی خوانم آقا» دییارلر.

پارس ادبیاتچیلاری، فردوسی نینگ شاهنامه سی نینگ دیلی نینگ آراسا پارس دیلی دیگینی

اؤنگه سوریارلر. پارس دیلی نینگ لکستولوگیاسی نینگ اوستونده ایشلان روس دیلچی عالمی

بیسکوف ینگ حاساپلاماغینا گؤرأ حأضیرکی پارس دیلینده ۲۵۰ مونگ سؤز بار، اونونگ ۱۷۵ مونگی عرب دیلیندن آلینان سؤزلر- دییمک پارس دیلیندأکی سؤزلرینگ ۷۵%- ی عارایچا، غالان ۲۵% سؤزلر بولسا تورک، مغول و اروپا دیلریندن آلمان سؤزلر. اساسان پارس دیلیندأکی سؤزلرینگ ۱۰- دان ۹- سی آلینما سؤز. پارسلا طاراپیندان دونیأنینگ اولی میفولوگیاسینی بیان ادیان حؤکمینده اولیپ عارشا چیقاریلیان شاهنامه ده دینگه ۴ مونگ سؤزدن پنیدالانیلیپیدیر. دکتر ضیاء صدر بو بار ادا شئیله ماغومات بریار:

" بنا بنظر" نوام، چامسکی"، از نظر ساختار زبانی: (اصوات، گرامر و لغات بسیط اصلی و واژه های اساسی)، مقایسه زبان فارسی با زبان عربی، ترکی آذربایجانی و یا زبان ترکمنی، مثل مقایسه " فیل و فنجان" و یا "شیر و رویاه" است. با: ۳۶۰ فعل (کارواژه) بسیط در فارسی، در مقابل ۲۲۰۰۰ فعل بسیط در ترکی آذربایجانی: (لغتنامه استاد محمد علی فرزانه)

«فردوسی، به مسایل زمانش بعد اسطوره ای داده، وبا تحریف نام و محتوای اساطیر هندی، آنها را ایرانی تلقی کرده، نام اقوام را مبدل به افراد نموده است: "تو- ای- ری- یا" ی هندی را "تور" نامیده و بخطا و به عمد جد ترکان، قلمداد کرده و: "سانی- ری- ما" ی هندی را "سلم" یعنی جد سامی ها (اعراب، یهودیان، آرامیها و- و...) نامیده و: "آیری- یا" را بنام "من درآوردی" ایرج" جد ایرانیان گفته تا چیزی از اسطوره: "سام و حام و یافت" تورات و قران کم نیورد! در ضمن جهت تشدید کینه های قومی، باوجود آنکه میداند که آزاده(ک) ربطی به سامی ها ندارد، اورا با نام جعلی "ضحاک" عرب قلمداد کرده، جد پنجم "رستم" داستان رقم میزند، رستمی که از نظر او ایرانی نیست! اما پاسدار ایران است. فردوسی ضمن "نژاد پرست" بودن، که در ستایش ایرانیان، و در تحقیر ترک ها، اعراب و بلوچ ها و.. حالت بیمار و ناسالم آن آشکار است، در ضمن "نژاده پرست" هم میباشد.

آیا براستی "شعر" فردوسی شعر است و هر بیتش به یک درهم (سکه نقره) یا یک دینار: (معادل یک اشرفی یا سکه طلا) می ارزد؟ در نقد ادبی، بین این سی هزار بیت (یا با الحاقات آن شصت هزار بیت) شاهنامه، براستی پانصد بیت شعر در معنی ادبی آن که بتوان آنرا "شعر" خواند وجود ندارد؟ آنها "نظم" اند و "شعر" نیستند. در مقایسه با قله های شعر کلاسیک فارسی چون نظامی، مولانا (دیوان کبیر شمس تبریز) و حافظ. " (به نقل از مقاله ایران و مسادل ایران. دکتر ضیاء صدر)

فردوسی اؤز اثرینده دینگه تورکلری دأل، ایسم عاراپلاری- دا دویه سویدینی ایچیپ، پاشلاق (سوسمار) اتینی ایپ یؤرن و اغشیلار دیپ کمسیدیآر.

غازنالی سلطان محمود شاهنامه اثری یازماغینی فردوسی بویریار، ایران- توران سؤشلری نینگ حاقیقی، اوبیکتیف گؤرنوشینی بیان ادیلملی دیگینی تافشیریار. اثر دوزیلیپ سلطانه حؤدورله

ئندە، ماصلاحتاشىلان زاتلارنىڭ ترسىنە غابات گلېنيۇر. سلطان محمود اۆزىنى آلپ ار تونگانىڭ (فردوسى اونونگ آدىنى افراسيابە اؤويرپار) حاقىقى مىراث دوشرى سايباردى. اول دؤورده آلپ ار تونگانىڭ قهرمانچىلىقى كىشى ايل آراسىندا گىنگىن ياپراپدى. بو مىلى دستانلاردا آلپ ار تونگانىڭ مردلىگى، غايدوسىزلىغى، ايل-گون هم توپراق اوستونده گوركن بائىرلىغى واصف ادىليۇر. بو مىلى دىسان توركلرىڭ آراسىندا گىنگىن ياپران، حتى آرادان يوز يىللار گچن هم بولسا، توركلر آلپ ار تونگانى يوركلرىندە ابدى لىشىر دىلر. بو بارادا كاشغارلى ماخمىدىنىڭ «دىوان لغات الترك» اثرىندە آلپ ار تونگانىڭ نامارتلىق بىلن اؤلدور يلمگىنە باغىشلانان يۇرىتە بىت لربار. شىئە- دە ۱۱- نجى عاصرىڭ مشهور تورك شاهىرى، «قوتادغوبىلىك/ باغىت برىجى علم/» اثرىڭ يازىجىسى بالاساغونلى يوسف حاجب خاص هم اوز اثرىندە آلپ ار تونگانى حورماتلاپ بىلن يادلاپار. يۇنە غىناساغام بو مىلى قهرمانىڭ آدى سونگقى دؤور شاهىرلار- ائلايتا- دا دولت مامت آزادى يا- دا مختومقلى نىڭ اثرلرىندە اغزالماپار. شىئىدپ بو قهرمانىڭ آدى تارىخىڭ جوممشىنە سىنگىپ غالىپار.

فردوسى شاهنامە سىندە توركلرىڭ مىلى قهرمانى آلپ ار تونگانىڭ آدىنى افراسيابە اويتگە دىپ، اونى يوره گى غارا، اربىلىگىڭ ايزىندا يۇرن آدم حوكمىندە صىپاتلاندىرپار.

فردوسى نىڭ ياشان دۇرىندە (۱۰۲۰-۹۳۴) ايران، غازنالى تورك سلطانلارى طاراپىندان دولاندىرپىلاردى. فردوسى نىڭ، اوز اثرىنى شىئە شوونىستىك روحدان يازماغى، توركلرىڭ حكومتىنە چىداپ بىلنمە دىك رئاكسىا و اونونگ نىتىجە سىدى.

فردوسى نىڭ شاهنامە سى نىڭ قالىپلاشان دستانلارنى عىان ادن مرحوم شاهىر احمد شاملو ۱۹۹۴- نجى يىلدا آمريكانىڭ بركىلى اونيور سىتتىندە قىزىقلى چىقىش ادبىدى. اونونگ فكرىنە گورأ «دمىرچى كاوه» و گرىشلىرىندن آژدارها چىقىپ دوران «ضحاك» دستانى فردوسى نىڭ رواياتىندان، دويوندىن باشقا. ظالمى دىلپ گوركىلن ضحاك، ظالمى فرىدون شانىڭ غارشىسنا آياغ غالىپ، يورتدا باي- فئوداللارنىڭ باھىدىنە حاوپ سالار و غارىپ- غاسارلارنىڭ پئىداسىنا رفورما گچىرپار. تاغدان اغدارىلان فرىدون يىڭ كوشگورمگى بىلن دمىرچى كاوه آياغ غالىپ، ضحاكى اغدارىپ، فرىدونى غايتادان تاغتا چىقارپار. فردوسى شاهناماسىندا ضحاكى بارىپ ياتان ياوز آدم ادىپ گوركىلار، گرىشلىرىندن آژدارها چىقىپ دوران، آژدارلارى كؤشتمك اوچىن هر گىجە ايكى بىگىدىڭ بە ينىسىنى ايدىرىپان آدم شكلىندە بىان ادپار.

فردوسی نینگ شاهنامه سی نینگ شئله غایما- غارشیلئقلی روایتلاری باراسیندا آیتسانگ
آیدیپ اوتورمالی.

پراگ- چک جمهوریتی

۰۱/۱۱/۲۰۰۷